

II. PROGRAM SOCIJALNE SKRBI

Socijalna skrb dio je sustava socijalne sigurnosti, usmjeren na suzbijanje siromaštva, socijalne ugroženosti i socijalne isključenosti. Programom socijalne skrbi Upravnog odjela za socijalnu skrb Grada Zadra nastoji se osigurati pomoć za podmirivanje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženim, nemoćnim i drugim osobama koje one same, a niti uz pomoć članova obitelji ne mogu osigurati, bilo zbog osobnih, gospodarskih, socijalnih, zdravstvenih ili nekih drugih nepovoljnih životnih okolnosti. Socijalna skrb regulirana je Zakonom o socijalnoj skrbi („NN“ 57/11) i u najvećem dijelu je u nadležnosti države, ali značajan dio, organizacijski i financijski stavljen je i u nadležnost područne (regionalne) i lokalne samouprave.

Korisnici i prava iz sustava državne socijalne skrbi

Korisnici socijalne skrbi koja je u nadležnosti države imaju slijedeća prava:

- **Prava na novčane naknade i potpore:** pomoć za uzdržavanje, pomoć za stanovanje, jednokratne pomoći, potpore za obrazovanje, osobnu invalidninu, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja i inkluzivni dodatak.

- **Prava na socijalne usluge:** informiranje i savjetovanje, usluge obiteljske medijacije, usluge pomoći i njege u kući, usluge stručne pomoći u obitelji (patronaža), usluga rane intervencije, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija), usluge boravka, usluge smještaja i usluge stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

Osnovno pravo iz Zakona o socijalnoj skrbi - „**pomoć za uzdržavanje**“ na dan 31. listopada 2011. godine na području grada Zadra primalo je 429 samaca (434 u 2010.) i 300 obitelji (268 u 2010.) obitelj s 1.180 članova obitelji (1.039 u 2010.), što kazuje da ukupno 1.610 osobe (1.473 u 2010.) osobe koristi to pravo, a što u odnosu na razmjere gospodarske krize predstavlja neznatno povećanje u odnosu na stanje godinu dana ranije. **Jednokratnu novčanu pomoć** za razne životne potrebe ostvarilo je u tekućoj godini preko Centra za socijalnu skrb ukupno 782 osobe (890 u 2010.), što je zbog smanjenog dotoka novca u državnom proračunu nešto manje nego godinu dana ranije. Doplatak za pomoć i njegu u punom i smanjenom iznosu ukupno 1.646 osoba (1725 u 2010.). **Osobnu invalidninu** u punom i smanjenom iznosu ostvarilo je 433 osobe (436 u 2010. Godini), **skrb izvan vlastite obitelji** 40 osoba (57 u 2010. Godini), **pravo na status roditelja njegovatelja** 40 osoba (30 u 2010. Godini) itd. Dakle, prema gore navedenim pokazateljima, usprkos recesiji i nastavku gospodarske krize nije došlo do zabrinjavajućeg porasta broja korisnika socijalne skrbi na području grada Zadra.

Korisnici i prava iz Socijalnog programa Grada Zadra

Sukladno odredbama citiranog novog Zakona o socijalnoj skrbi, „Veliki gradovi i sjedišta županija obvezni su, sukladno financijskim mogućnostima u svojim proračunima osigurati sredstva za podmirenje troškova stanovanja, te poticati i osigurati građanima na svom području druge oblike materijalnih pomoći i potpora kao što su: prehrana u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilištima, smještaj socijalno najugroženijih obitelji u socijalne stanove, subvencije u plaćanju pojedinih socijalnih i drugih usluga (besplatni javni prijevoz, subvenciji boravka djece u predškolskim ustanovama, pravo na jednokratne novčane potpore zbog niza težih životnih okolnosti, pomoći starijim i nemoćnim osobama, pomoć osobama s invaliditetom, zlostavljanim ženama i djeci itd), te poticanje rada udruga i volonterskog rada u socijalnoj skrbi“.

Različite oblike pomoći u okviru Socijalnog programa Grada Zadra koristilo je oko deset tisuća građana (uključujući i besplatni javni prijevoz). Tijekom godine zaprimi se nekoliko tisuća dopisa, zahtijeva i zamolbi građana, a slična je situacija i po pitanju prijema stranaka ili izdavanja pojedinačnih rješenja.

Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo u izradi godišnjeg plana i programa, pored vlastitih programa i programa koji proizlaze kao obveze definirane zakonom, daje mogućnost pojedincima, udrugama građana i odgovarajućim ustanovama da dostavom prijedloga, projekata i programa sudjeluju u kreiranju socijalne i zdravstvene politike svoga grada. Tako je i ove godine upućen Javni poziv za prikupljanje projekata i programa s područja socijalne i zdravstvene skrbi. Najveći dio pristiglih prijedloga ocijenjen je prihvatljivim te su kao takovi uvršteni u proračun za 2012. Godinu.

Za izvršenje pojedinih aktivnosti Socijalnog programa za razdoblje 2012-2013. Godinu planirana sredstva prikazana su u sljedećoj tablici:

TABLICA 2.

Red. broj	Glava 0410: Socijalna skrb	Proračun 2011.	Proračun 2012.	Projekcija 2013.
1.	Poboljšanje kvalitete života starijim i nemoćnim osobama	3.686.900,00	2.886.900,00	2.800.000,00
1.1.	Služba njege i pomoć starijim osobama – Dom Sv. „Frane“	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00
1.2.	Program „Halo pomoć“	286.900,00	286.900,00	300.000,00
1.3.	Gradska udruga umirovljenika	100.000,00	100.000,00	100.000,00
1.4.	Novčana pomoć umirovljenicima- „uskrsnice“	2.100.000,00	1.300.000,00	1.200.000,00
2.	Zaštita životnog standarda	6.080.000,00	5.930.000,00	6.200.000,00
2.1.	Podmirivanje troškova stanovanja	2.200.000,00	2.150.000,00	2.300.000,00
2.1.a)	<i>Podmirenje utroška el. energije</i>	<i>1.100.000,00</i>	<i>1.050.000,00</i>	<i>1.100.000,00</i>
2.1.b)	<i>Komunalne usluge</i>	<i>500.000,00</i>	<i>500.000,00</i>	<i>500.000,00</i>
2.1.c)	<i>Pomoć za podmirenje troškova grijanja</i>	<i>600.000,00</i>	<i>600.000,00</i>	<i>700.000,00</i>
2.2.	Subvencija boravka djece u predškolskim ustanovama	1.100.000,00	1.100.000,00	1.100.000,00
2.3.	Prijevoz osoba s invaliditetom	200.000,00	200.000,00	200.000,00
2.4.	Subvencija u gradskom prijevozu	2.000.000,00	1.900.000,00	2.000.000,00
2.5.	Pučka kuhinja	580.000,00	580.000,00	600.000,00
3.	Psihosocijalna zaštita obitelji	3.505.000,00	3.295.000,00	3.510.000,00
3.1.	Besplatni prijevoz učenika iz soc. Ugroženih obitelji	30.000,00	30.000,00	30.000,00
3.2.	Jednokratne novčane pomoći soc. Ugroženim obiteljima	550.000,00	450.000,00	550.000,00
3.3.	Obiteljski centar	75.000,00	75.000,00	75.000,00
3.4.	Sklonište i savjetovalište za žrtve obiteljskog nasilja	510.000,00	400.000,00	510.000,00
3.5.	Naknada za opremu novorođenč.	2.250.000,00	2.250.000,00	2.250.000,00
3.6.	Udruga „Izvor“- Pomoć trudnicama i roditeljima i „Društvo	60.000,00	60.000,00	65.000,00

	naša djeca“			
3.7.	Pomoć djeci smještenoj u Domu za odgoj djece i mladeži Zadar	30.000,00	30.000,00	30.000,00
4.	Sufinanciranje udruga građana s područja socijalne skrbi	1.410.000,00	1.310.000,00	1.400.000,00
4.1.	Udruga osoba oštećena sluha	95.000,00	95.000,00	95.000,00
4.2.	Udruga slijepih i slabovidnih	95.000,00	95.000,00	95.000,00
4.3.	Gradsko društvo crvenog križa	480.000,00	480.000,00	480.000,00
4.4.	Caritas Zadarske nadbiskupije	450.000,00	450.000,00	450.000,00
4.5.	Aktivnosti manjih udruga	290.000,00	190.000,00	280.000,00
UKUPNO Glava 0401		14.681.900,00	13.421.900,00	13.910.000,00

Obrazloženja:

Služba pomoći i njege u kući : Usluga pomoći i njege u kući regulirana je Zakonom o socijalnoj skrbi. Međutim, zbog povećanih potreba za ovom uslugom pri Domu za odrasle osobe „Sv. Frane“ već desetak godina djeluje *Služba pomoći i njege u kući* kao izvaninstitucionalni oblik skrbi o starijim osobama. U praksi se ovaj oblik skrbi pokazao prirodnijim i humanijim za osobe koje zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili zbog starosti nisu u mogućnosti skrbiti sami o sebi, a o njima se na odgovarajući način nisu u stanju brinuti niti članovi njihovih obitelji. Na ovaj način oni mogu ostati u svom domu, odnosno u svom prirodnom okružju, umjesto da traže stalni smještaj po domovima.

„Halo pomoć“ - pomoć starijim i nemoćnim osobama : Program „Halo pomoć“ (usluga na daljinu), suvremeni je oblik skrbi za starije i nemoćne osobe u njihovom domu, a provodi se u okviru programa koje provodi Dom za psihički bolesne odrasle osobe Sv.Frane u Zadru. Korisnici ove usluge, ostaju u svom domu nemajući osjećaj napuštenosti i osamljenosti, jer u svakom trenutku, bilo danju ili noću u životno ugrožavajućim situacijama, mogu pritiskom na gumb specijalnog aparatića dobiti vezu sa pružateljima usluge i dobiti odgovarajuću žurnu pomoć ili savjet.

Program „Halo pomoć“ financirao se u početku sredstvima iz međunarodnih fondovadarovnica (uglavnom za nabavku aparatića za poziv u pomoć i uhodavanje provedbe projekta), a od listopada 2009. godine, pošto prestaju obveze iz Ugovora o dodjeli darovnice, program se nastavio financirati sredstvima iz Proračuna Grada Zadra. Provedba programa regulirana je Sporazumom o partnerstvu između Grada Zadra i Doma za odrasle osobe, a pored kontinuirane nabavke novih aparatića podrazumijeva i kontinuirano financiranje dviju djelatnica.

Gradska udruga umirovljenika Zadar: Na području grada Zadra djeluju tri udruge umirovljenika sa deset podružnica i klubova unutar. Unutar udruga aktivno je uključeno oko 2000 aktivnih članova.

Pored niza redovitih programa udruge (športski, kulturni, druženja unutar i izvan Zadra...) pružaju se i različiti oblici skrbi: besplatna pravna pomoć i savjeti, socijalna zaštita (davanje jednokratnih pomoći bolesnim, nemoćnim i najsiromašnijim članovima) te zdravstvena zaštita (predavanja o zdravstvenoj zaštiti, organiziranje mjerenja tlaka i razine šećera u krvi,...).

Novčana pomoć umirovljenicima: Već treću godinu za redom iz Proračuna Grada Zadra isplaćuju se jednokratne novčane pomoći umirovljenicima, tzv. „uskrsnice“. I ove 2012. Proračunske godine nastavit će se s isplatom „uskrsnica“, na način da će svaki umirovljenik čija mirovina ne prelazi iznos od 2.000,00 kn dobiti jednokratni novčani iznos od 200,00 kn.

Zaštita životnog standarda:

Podmirenje utroška vode i električne energije Temeljem članka 63. Zakona o socijalnoj skrbi jedinice lokalne samouprave obavezne su u svom proračunu osigurati sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za podmirivanje troškova stanovanja korisnicima „pomoći za uzdržavanje“ koji to pravo ostvaruju preko Centra za socijalnu skrb Zadar.

Pod troškovima stanovanja podrazumijevaju se naknada za utrošak električne energije i vode, te komunalne naknade, a u skladu sa *Pravilnikom o utvrđivanju kriterija za ostvarivanje prava na podmirivanje dijela troškova stanovanja*. Tijekom godine pravo na ovu vrstu pomoći ostvaruje oko 400 samaca i isto toliko obitelji, odnosno oko 1.500 osoba .

Podmirenje pogrebnih troškova osobama nepoznatog boravišta. Tijekom godine na području grada Zadra umre do pet osoba „bez adrese“, osoba koje nisu evidentirane niti kao korisnici „pomoći za uzdržavanje“ pri Centru za socijalnu skrb. Budući da takve osobe u pravilu nemaju srodnika koji bi preuzeli odgovornost za organizaciju i troškove dostojnog pogreba u takvim slučajevima pogrebni troškovi Nasadima d.o.o. podmiruju se iz Proračuna Grada Zadra.

Troškovi ogrjeva: Sukladno odredbama čl. 66. Zakona o socijalnoj skrbi, jedinice zajednice lokalne samouprave nadležne su za isplatu sredstava za nabavu ogrjeva korisnicima „pomoći za uzdržavanje“.

Sredstva za tu namjenu transferiraju se u Proračun Grada Zadra iz državnog proračuna (posredstvom županije), a visinu iznosa za nabavu troškova ogrijeva donosi posebnom Odlukom Skupština Zadarske županije. Sukladno toj Odluci u 2012. proračunskoj godini za nabavku ogrijeva isplaćivati će se iznos od 950,00 kn po obitelji kao i tijekom ove godine.

Subvencija boravka djece u predškolskim ustanovama: Na području grada Zadra o djeci predškolskog uzrasta skrbe dva gradska vrtića („Radost“ i „Sunce“) i petnaest privatnih vrtića . Unutar 31 objekta smješteno je preko 2.000 djece. Sukladno odredbama *Pravilnika o utvrđivanju kriterija za ostvarivanje prava na sufinanciranje troškova boravka djece u predškolskim ustanovama*, pravo na subvenciju u predškolskim ustanovama (vrtićima i jaslicama), tijekom školske 2011/12. godine ostvarivati će oko 300 obitelji u iznosima od 250,00 ili 500,00 kn po djetetu, što ovisi od socijalnog statusa obitelji ili broja djece koja borave u predškolskoj ustanovi.

Subvencija u gradskom prijevozu: Zaključkom Poglavarstva Grada Zadra, besplatan gradski prijevoz odobren je slijedećim kategorijama građana: svim osobama starijim od 65 godina; umirovljenicima (bez obzira na životnu dob) čije mirovine ne prelaze iznos od 2.500,00 kn; članovima Udruge tjelesnih invalida, članovima Udruge civilnih stradalnika Domovinskog rata, članovima Udruge oboljelih od PTSP te članovima i roditelju - pratiocu člana Udruge »Svijetlo« te učenicima srednjih škola i redovnim studentima članovima obitelji koje su korisnici stalne pomoći. Korisnici prava na subvenciju obvezatni su pored članskih iskaznica predočiti i osobnu iskaznicu kao dokaz o prebivalištu na području grada Zadra. Ova aktivnost provodi se u suradnji sa javnim poduzećem «Liburnija» d.o.o. , a procjenjuje se da pravo na besplatan gradski prijevoz godišnje koristi oko 8.000 korisnika.

Prijevoz po narudžbi za osobe s invaliditetom: Uočavajući velike probleme s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, te u svrhu njihove reintegracije, uključivanja u društvo i podizanja kvalitete življenja, Grad Zadar je 2005.godine nabavio posebno prilagođeno kombi vozilo za prijevoz osoba s invaliditetom . Zbog jednostavnijeg tehničkog održavanja vozila te osiguranja potrebnih djelatnika, vozilo je dano na upravljanje poduzeću «Liburnija» d.o.o. Korisnici vozila su invalidne osobe s prebivalištem na području grada Zadra, koje se kreću pomoću invalidskih kolica. Prijevoz se obavlja po pozivu korisnika, besplatan je, a sve troškove (goriva, održavanje vozila i plaće dvaju vozača) snosi Grad Zadar. Odobrenje za ovu vrstu prijevoza donosi *Povjerenstvo za prijevoz osoba s invaliditetom* sastavljeno od

predstavnik UO za socijalnu skrb i zdravstvo Grada Zadra, Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije i Liburnija d.o.o. Zadar.

Jednokratne pomoći socijalno ugroženim obiteljima: Ovaj vid pomoći koji se provodi u suradnji s Karitasom Zadarske nadbiskupije spada u kategoriju izvanrednih socijalnih mjera koje se primjenjuju u posebno otežanim životnim okolnostima u koje mogu dospjeti pojedinci ili obitelji koje nisu same u mogućnosti zadovoljiti osnovne životne potrebe. Ovim oblikom pomoći obuhvaćena su :

- staračka domaćinstva, samci ili u paru, bez šire obiteljske potpore živeći pri tom u izuzetno teškoj materijalnoj situaciji, najčešće i narušenog zdravlja.
- korisnici stalne pomoći sa bolesnom djecom, čije liječenje iziskuje dodatne troškove zbog nabavke lijekova ili čestih putovanja na pregled i (ili) liječenje izvan Zadra
- iznenadne i izvanredne situacije i ugroze u kojima se mogu naći pojedine obitelji (događaji i okolnosti koje mogu prouzročiti ljudske žrtve ili teže materijalne štete).

Naknade za opremu novorođenčadi : Odlukom o izmjeni Odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta od srpnja 2010. godine definirano je da se za svako prvorođeno dijete isplaćuje iznos od 2.000,00 kn, za svako drugorođeno 3.000,00 kn, a za svako trećerođeno i svako slijedeće rođeno dijete u obitelji isplaćuje iznos od 5.000,00 kn. Godišnje se na području grada Zadra rađa oko 750 djece, od čega su 45% prvorođenci , 37% drugo po redu rođeno dijete, a 18% su treće i više rođeno dijete u obitelji.

Pučka kuhinja «Sv. Vinko»: Organizirana prehrana jedan je od najdjelotvornijih način skrbi o najsiromašnijim stanovnicima grada. Još 1996.godine u suradnji Grada Zadra i Caritasa Zadarske nadbiskupije otvorena je Pučka kuhinja „Sv.Vinko“ u kojoj se svakodnevno priprema do 300 obroka. Korisnici ovog vida pomoći su osobe koje zbog svoje osobnosti, životnih okolnosti, te izostanka obiteljske solidarnosti nisu u stanju sebi osigurati osnovne životne potrebe. To su nezaposlene osobe bez ikakvih primanja, duševno bolesne osobe, starije osobe bez obitelji, višegodišnji ovisnici o teškim drogama i alkoholu i beskućnici s područja grada Zadra. Osobama koje se ne mogu kretati, a ima ih oko 40-tak, obrok se dostavlja na kućnu adresu. Tijekom 2012. godine, pored ručka, korisnicima prenoćišta za beskućnike dostavljat će se i večera. Odobrenje za korištenje Pučke kuhinje donosi se u koordinaciji Caritasa Zadarske nadbiskupije i Centra za socijalnu skrb Zadar.

Obiteljski centar : Izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi od 2007. godine reguliran je način osnivanja Obiteljskog centra – ustanove socijalne skrbi čiji je osnovni zadatak obavljanje informativnih, savjetodavnih, preventivno-terapijskih, edukacijskih, promidžbenih i drugih poslova vezanih uz pružanje potpore obitelji, djeci i mladeži, promoviranju obiteljskih vrijednosti i podizanju kvalitete obiteljskog života.

Aktivnosti se provode u suradnji sa Ministarstvom nadležnim za obitelj koje osigurava sredstva za plaće djelatnicima, a lokalne i regionalne zajednice dužne su sudjelovati u provedbi dijela programa ili sufinanciranjem plaće jednog stručnog djelatnika.

Savjetovalište i sklonište za žrtve obiteljskog nasilja : U proteklih nekoliko godina poraslo je zanimanje javnosti za problem nasilja nad ženama i djecom i to najviše zahvaljujući djelovanju nevladinih udruga koje se godinama s više ili manje uspjeha nose s ovim problemom, u posljednje vrijeme sve izraženijim i kod nas i u svijetu.

Prije osam godina na području grada Zadra osnovana je Udruga „Duga“ čije programske aktivnosti podrazumijevaju davanje psihološke i pravne pomoći žrtvama nasilja unutar Savjetovališta, te pružanjem informacija putem SOS telefona. Zbog kompleksnosti

problematike, prešlo se na individualni rad s korisnicima, a samim tim došlo je i do potrebe osnivanja skloništa za žrtve nasilja tzv. «sigurne kuće» gdje se privremeno sklanjaju žrtve koje su primorane na izdvajane iz obiteljskog okružja i blizine nasilnika. U Skloništu im se osiguravaju osnovne egzistencijalne potrebe, a provodi se i savjetodavni, psihološki i pravni tretman u cilju ublažavanja posljedica nasilja nad žrtvama, osobito djecom.

Grad Zadar dodijelio je i opremio prostor za sklonište, a uz pomoć donacija i međunarodnih organizacija prostor je građevinski uređen. Sklonište koje je početkom veljače 2007. godine započelo s radom može primiti 23 osobe. Kapaciteti su popunjeni, a u njemu se pored korisnica (najčešće žena s djecom) smještenih temeljem rješenja Centra za socijalnu skrb, primaju i korisnice u slučaju hitnih intervencija. U Udruzi pored stalno angažiranih osoba: pravnik, psiholog i socijalni radnik koje čine interdisciplinarni tim, na raspolaganju je i oko dvadesetak volontera, educiranih i osposobljenih za rad sa zlostavljanim osobama.

Psihosocijalni tretman s počiniteljem obiteljskog nasilja: U praksi se pokazalo da nije dostatno pružiti pomoć i skrb samo žrtvama obiteljskog nasilja, nego da je potrebno započeti tretman i sa samim počiniteljima nasilja. Jedan od programa koji se provodi u suradnji sa Caritasom Zadarske nadbiskupije upravo je usmjeren na pružanje stručne pomoći počiniteljima obiteljskog nasilja. Glavni cilj tog programa je naučiti nasilnika da u kriznoj situaciji prepozna svoje emocionalno stanje prije no što dođe do nasilničkog ponašanja, da preuzme odgovornost za kontrolu svog ponašanja, te da nauči alternativne, socijalno poželjne i nenasilne oblike ponašanja, zatim da promjeni stavove o odnosima u braku i obitelji čime dolazi do značajnog smanjenja pojavnosti nasilničkog ponašanja unutar rizičnih i disfunkcionalnih obitelji.

Pomoć djeci smještenoj u Domu za odgoj djece i mladeži Zadar: Dom za odgoj djece i mladeži Zadar skrbi o djeci i mladima koji dolaze iz rizičnih obitelji (alkoholizam i opojne droge, bolesti, teži oblici siromaštva itd). Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi pokriva sve troškove Doma. Već duži niz godina uočeno je da su djeca po završetku tretmana koji u pravilu koincidira s završetkom srednje škole, prepuštena sama sebi. Zbog toga je Grad Zadar za potrebe resocijalizacije i osamostaljenja djece Domu dodijelio jedan stan, a od početka 2010. godine započelo se s uplaćivanjem životnog osiguranja najugroženijoj djeci Doma kao važna potpora u procesu osamostaljenja kad izađu iz tretmana Doma.

Prema planu ravnateljice Doma od sedamnaestoro najugroženije djece dva šticećenika bila bi osigurana sredstvima Grada Zadra, osiguranje preostalih petnaest šticećenika podmirivat će se sredstvima drugih donatora.

Zaštita materinstva i mentalnog zdravlja djeteta: Na području grada Zadra već se par godina provodi tečaj pripreme roditelja za porod i roditeljstvo, a organiziran je u suradnji Udruge za obitelj i roditeljstvo «Izvor», Odjela ginekologije Opće bolnice Zadar. Tečaj provode stručne osobe koje rade na odjelu u suradnji sa educiranim volonterima. Cilj programa je da se putem rada u radionicama mladi roditelji educiraju o porodu kao prirodnom procesu, zatim uključivanje očeva u sam tijek poroda i ranog roditeljstva, te rad na podizanju stope dojenja, a samim tim i razine zdravlja majki i djece. Pored navedenih aktivnosti na odjelu pedijatrije Opće bolnice Zadar permanentno se provodi akcija «Za osmijeh djeteta u bolnici» čiji je cilj promicanje i primjena humanijeg bolničkog liječenja, putem organiziranja društveno-zabavnih sadržaja sa djecom i za djecu, putem poticanja igre i aktivnosti među djecom, te oplemenjivanja i opremanja bolničkog ambijenta.

Donacije udrugama i ustanovama s područja socijalne skrbi: Već dugi niz godina Grad ostvaruje dobru suradnju s nevladinim sektorom, odnosno udrugama građana i društveno-humanitarnim organizacijama. Dosadašnja iskustva su uglavnom pozitivna, jer su aktivnostima udruga obuhvaćene i takve vrste pomoći građanima koje poboljšavaju i obogaćuju postojeće mjere i propise vladinog sektora, kao što su:

- **Gradsko društvo Crvenog križa:** Dobrovoljno davalaštvo krvi, Prva pomoć i zaštita zdravlja, Humanitarna pomoć, Rad s pomlatkom i mladeži, Služba traženja i interveniranja u kriznim situacijama
- **Caritas Zadarske nadbiskupije:** Boravak za djecu koja žive u rizičnim obiteljima, Psihosocijalni tretman pacijenata oboljelih od psihoze, Kućna njega, Prihvatilište za beskućnike, Program „Pro Vita“ (odvratanje trudnica od pobačaja i pomoć majci i djetetu nakon poroda) itd.
- **Udruga osoba oštećena sluha**
- **Udruga slijepih Zadarske županije**
- **Aktivnosti «manjih udruga:** Udruga za promicanje prava osoba s invaliditetom «Vesta», Udruga invalida rada grada Zadra, „Udruga 4+“, Udruga socijalnih radnika, Udruga «Ruka prijateljstva», Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije.

III: POMOĆ I ZAŠTITA OSOBA S INVALIDITETOM I DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU – DV „LATICA“

U Hrvatskoj ima oko 430 000 osoba s invaliditetom, (u svijetu 650.000.000). Prema podacima Ureda državne uprave na području Zadarske županije živi 14.335 osoba s invaliditetom (8,84% u odnosu na ukupan broj stanovnika) od čega su 5.658 žene ,a 8.677 muškarci. Najveći broj ih je sasvim pokretan-njih 75 % (10 693) dok je 21% su ograničeno pokretni, a tek 4% osoba s invaliditetom su ili ograničeno pokretni i kreću se uz pomoć invalidskih kolica (1% ili oko 200 osoba) ili su pak trajno nepokretni (3% ili 394 osoba). Od ukupnog broja osoba s invaliditetom gotovo 40% su osobe starije od 65 godina, a još veća je zastupljenost iste populacije kad su u pitanju trajno nepokretne osobe, njih 71 %. Prema uzroku invalidnosti najviše su zastupljeni invalidi zbog nastanka različitih oboljenja kojih je 43%, invalida rada ima 26%, invalida iz Domovinskog i II svjetskog rata ima 15% itd.

Neznanje, nemar, praznovjerje i strah društveni su čimbenici koji su tijekom povijesti izolirali osobe s invaliditetom usporavajući njihov napredak. Posebno se to odnosi na trajno nepokretne invalide i one koji se kreću uz pomoć kolica ili štaka. Danas je situacija bitno drugačija, svi invalidi imaju ista prava kao i drugi građani i puno ljudsko dostojanstvo što se potvrđuje usvajanjem posebnih dokumenata koji reguliraju prava osoba s invaliditetom (Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe, Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom... a i mnogi drugi propisi pretrpjeli su promjene s ciljem izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.

U tom smislu i Grad Zadar poduzeo je niz aktivnosti kako bi se život osoba s invaliditetom u gradu Zadru učinio što dostojanstvenijim. Sustavno i kontinuirano se uklanjaju barijere kako bi svi sadržaji u gradu ravnopravno bili dostupni i osobama s invaliditetom; postavljaju se rampe ili se prilagođavaju rubnjaci kako bi se osobe s težim invaliditetom mogle nesmetano kretati po javnim prometnicama i površinama, na Vitrenjaku je izgrađeno kupalište za teško pokretne osobe i osobe koje se kreću uz pomoć invalidskih kolica a za istu kategoriju invalida na plaži Kolovare ugrađena je dizalica za spuštanje u more (također su uplaćena sredstva za nabavu i ugradnju dizalice koja će biti montirana u zatvorenom bazenu na Višnjiku), nabavljeno je vozilo za prijevoz osoba s invaliditetom itd., a u suradnji s udrugama građana provodi se niz programa i projekata usmjerenih na poboljšanje uvjeta života osoba s invaliditetom.

Za izvršenje aktivnosti iz Programa pomoći i zaštite za osobe s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju planirana sredstva za razdoblje 2012-2013. Godinu prikazana su u slijedećoj tablici:

TABLICA 3.

Red. broj	Glava 0420: Zaštita osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju	Proračun 2011.	Proračun 2012.	Projekcija 2013.
1.	Centar „Mocire“ (Centar za odgoj, obrazovanje, smještaj i rehabilitaciju osoba s teškoćama u razvoju)	0,00	2.800.000,00	0,00
1.1.	Završetak građevinskih radova	0,00	1.900.000,00	0,00
1.2.	Opremanje objekta	0,00	900.000,00	0,00
2.	Mobilnost osoba s invaliditetom	250.000,00	210.000,00	250.000,00
2.1.	Pomoć u nabavi ortopedskih pomagala osobama s invaliditetom	20.000,00	0,00	20.000,00
2.2.	Održavanje kupališta za osobe s invaliditetom na Vitrenjaku	70.000,00	70.000,00	70.000,00
2.3.	Programi habilitacije osoba s mentalnom retardacijom – Udruga „Svjetlo“	100.000,00	100.000,00	100.000,00
2.4.	Udruga „Down sindrom“	45.000,00	45.000,00	45.000,00
2.5.	OŠ Voštarnica	15.000,00	15.000,00	15.000,00
3.	Dječji vrtić za djecu s teškoćama u razvoju „Latica“	4.090.000,00	4.246.000,00	4.300.000,00
3.1.	Rashodi za zaposlene	3.380.000,00	3.436.000,00	3.454.000,00
3.2.	Materijalni rashodi	710.000,00	810.000,00	845.000,00
UKUPNO Glava 0420		4.340.000,00	7.256.000,00	4.550.000,00

Obrazloženje:

Dječji vrtić za djecu s poteškoćama u razvoju « Latica »: Dječji vrtić za djecu s teškoćama u razvoju «Latica» specijalizirana je predškolska ustanova čiji je osnivač Grad Zadar. U ustanovi se provode posebni edukacijsko-rehabilitacijski programi za djecu koja imaju probleme s motoričkim oštećenjima, sniženim intelektualnim sposobnostima, oštećenjima vida, oštećenjima sluha, poremećajima govorno-jezičnog razvoja i komunikacije, poremećajima osobnosti, poremećajima u ponašanju, autizmom i višestrukim teškoćama. Cilj rada je osigurati uvjete za poticanje socijalnog, emocionalnog, intelektualnog i tjelesnog razvoja, odnosno različitim edukacijsko-rehabilitacijskih postupcima pripremiti djecu za adekvatnu školu. Ustanova provodi dnevne aktivnosti, bez smještaja i primarni joj je cilj osigurati život djeteta s teškoćama u razvoju u njegovoj domicilnoj sredini, u okruženju svoje najprirodnije i najvažnije zajednice – obitelji. Pedagoškim programima u školskoj 2011/112 godini bit će obuhvaćeno oko 83 djece. Najveću stavku financijskog plana DV »Latica« čine rashodi za zaposlene, što se osigurava iz proračuna Grada Zadra (defektolozi - odgojitelji, i

rehabilitatori, logopedi, psiholozi, fizioterapeuti i medicinske sestre). Ostale materijalne rashode osigurava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, općine i gradovi odakle dolaze pojedina djeca, a dio sredstava osigura se i iz različitih donacija, odnosno pojedinim prigodnim akcijama humanitarnog karaktera. Izmjenom Zakona o financiranju predškolskih ustanova, resorno ministarstvo ne uplaćuje više svoj pripadajući dio sredstava izravno predškolskim ustanovama za odgoj djece s poteškoćama u razvoju (u ovom slučaju DV Latica), nego ih uplaćuje posredno preko računa osnivača ustanove.

Centar za odgoj, obrazovanje rehabilitaciju i smještaj osoba

s posebnim potrebama – završetak izgradnje i opremanje objekta: Tijekom 2012. godine u planu je okončanje izgradnje i opremanje Centra za odgoj, obrazovanje, rehabilitaciju i smještaj osoba s posebnim potrebama. Nakon toga uslijediti će opremanje objekta, jer u nove prostore preselit će se Dječji vrtić za djecu s teškoćama u razvoju „Latica“, kao i Osnovna škola za djecu s teškoćama u razvoju „Voštarnica“. Početak rada provedba programa Stacionara za osobe sa težom mentalnom retardacijom i zaštitne radionice prilagođene osobama s posebnim potrebama sa svim pratećim sadržajima u nadležnosti su Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Pristup objektima i mobilnost osoba sa invaliditetom: Sredstvima iz proračuna Grada Zadra 2007. godine na plaži Vitrenjak izgrađeno je sunčalište i rampa za silazak u more osoba s invaliditetom. Taj projekt pokazao se posve opravdanim, tako da je već sad kupališna sezona za teže osobe s invaliditetom bez rampe gotovo nezamisliva. Veliki broj težepokretnih i osoba s invaliditetom koje se kreću uz pomoć invalidskih kolica dolaze na ovu plažu, ne samo iz Zadra nego i iz drugih gradova, pa čak i drugih država, kako bi konzumirali ljetne radosti koje pružaju more i sunce. Dva studenta i volonteri na stalnoj su usluzi osobama s invaliditetom kako bi mogli ulaziti i izlaziti iz mora i pristupiti do sunčališta. Po završetku kupališne sezone dijelovi sunčališta se svake godine demontiraju i čuvaju u skladištu, a u troškove oko rampe spadaju i redovito održavanje i čišćenje, te osiguranje objekta.

Poboljšanje psihofizičkog stanja osoba s teškoćama u razvoju: Na području grada Zadra već dulje vrijeme djeluju i udruge koje se bave problematikom osoba s teškoćama u razvoju. Cilj im je da se radom u skupinama, kroz radionice očuvaju njihova teško stečena znanja i vještine te razviju nove, kako bi imali više samopouzdanja i sigurnosti za sretniji i sadržajniji život unutar vlastitih obitelji i u široj društvenoj zajednici. Uz neposredan rad s korisnicima, njihovim roditeljima radi se i na senzibilizaciji javnosti kako bi se promijenila stereotipna shvaćanja stanja, potreba i sposobnosti osoba s teškoćama u razvoju.

Ova aktivnost provodit će se putem realizacije ponuđenih programa udruga:

- Udruge za Down sindrom
- Udruge za pomoć osobama s mentalnom retardacijom «Svjetlo»,
- Osnovnom školom «Voštarnica»
- Udruga za terapijsko jahanje „Vihor“